

JUSTITSMINISTERIET

Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 27. november 2020
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Christiane Fallesen
Sagsnr.: 2020-0030-4836
Dok.: 1654578

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1878 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 1. oktober 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Maria Holm

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1878 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren foreslå andre mindre omkostningstunge muligheder for at dømme bandefolk i forhold til politiressourcer, end det fremgår af artiklen på tv2ostjylland.dk den 16. september 2020 under rubrikken: ”Stærkt bevæbnet politi massivt til stede ved retslokale?”

Svar:

1. Der skal ikke være nogen tvivl om, at jeg finder det stærkt utilfredsstillende, at selv når politiet har gennemført en efterforskning, og anklagemyndigheden herefter har rejst tiltale, så fortsætter behovet for politiressourcer under behandlingen af straffesagen ved domstolene. De politiressourcer så jeg gerne brugt på noget andet.

Når det er sagt, så er det selvfølgelig afgørende i et retssamfund, at straffesager afvikles under sikre rammer. Dommere, lægdommere, vidner og ofre mv. skal altid trygt kunne give møde i retten.

Der er derfor også i de seneste år iværksat en række tiltag, der forbedrer sikkerheden i retterne, jf. pkt. 2 nedenfor. Jeg kan f.eks. fremhæve, at Domstolsstyrelsen er ved at etablere en særligt sikret retssal i en retsbygning i umiddelbar nærhed af Vestre Fængsel i København til brug for retterne i Københavnsområdet, som forventes ibrugtaget medio 2022. Den særligt sikrede retssal forventes anvendt i f.eks. banderelaterede sager. Herudover gennemførte Domstolsstyrelsen i samarbejde med PET i 2017 en gennemgang af den bygningsmæssige sikkerhed ved alle retter. Der blev på denne baggrund iværksat og implementeret en række nye sikkerhedstiltag, og der pågår endvidere løbende implementering af nye sikkerhedstiltag.

Jeg kan om den konkrete sag, der omtales i artiklen nævnt i spørgsmålet, oplyse, at der er tale om omfangsrig straffesag om bl.a. grov vold og ulovlig frihedsberøvelse med 14 tiltalte, hvor der blev afsagt dom den 3. november 2020. Alle 14 tiltalte blev dømt, og straffene blev udmålt fra 9 måneders fængsel til 3 år og 9 måneders fængsel. Ni af de domfældte blev dømt efter straffelovens § 81 a – den såkaldte bandeparagraf. Herudover fik ni af de domfældte et opholdsforbud mod at komme i Aarhus Kommune i 3 år, én blev udvist af Danmark, og én fik en advarsel om udvisning. To af de domfældte har anket deres domme til landsretten, Statsadvokaten i Viborg har initiativanket en dom, og at de resterende har valgt at modtage deres domme.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”1. En beskrivelse af (typer af) sikrede retssale. Herunder fx deres placering og begrundelse for dette

Der blev med lov nr. 1621 af 26. december 2013 om ændring af retsplejeloven (Sikkerhed i retssale) givet hjemmel til, at Domstolsstyrelsen kunne etablere en eller flere retsbygninger med særligt sikrede retssale til brug på tværs af retskredsene. Det blev i loven forudsat, at Domstolsstyrelsen i første omgang skulle etablere en sådan særligt sikret retssal i en retsbygning i umiddelbar nærhed af Vestre Fængsel i København til brug for retterne i Københavnsområdet. Etableringen af denne retsbygning er i byggefasen og forventes ibrugtaget medio 2022. Der er for nuværende ikke planer om etablering af yderligere særligt sikrede retssale i Danmark. Det er forudsat, at retsmøder i navnlig større domsmands- og nævningsager gennemføres i den særligt sikrede retssal, når særlige sikkerhedsmæssige hensyn tilsiger det. Ordningen må generelt forventes navnlig at finde anvendelse i banderelaterede sager, men er ikke begrænset her til.

Med etableringen af den særligt sikrede retssal ved Vestre Fængsel forventes det, at politiet vil opnå en reduktion i ressourceanvendelsen i forbindelse med bandesager, idet bygningen er særligt indrettet til dette formål bl.a. ved at imødegå risikoen for befrielsesaktioner og flugtforsøg. Herudover vil ressourceanvendelsen i forbindelse med transporter af arrestanter til og fra retten blive væsentlig reduceret, idet arrestanter kan transporteres direkte fra Vestre Fængsel til retsbygningen via en tunnel.

Sikkerheden i øvrige retsbygninger følger principperne som beskrevet i pkt. 4.

2. I hvilke tilfælde de sikrede retssale tages i brug

Den særligt sikrede retssal ved Vestre Fængsel forventes navnlig at finde anvendelse i banderelaterede sager. Retssalen kan dog også tages i brug, hvis hensynet til tiltaltes eller vidners sikkerhed kan begrunde dette.

Endvidere vil mere generelle sikkerhedsmæssige risici kunne begrunde, at retten sættes i den særligt sikret retssal. En sådan vurdering vil bl.a. kunne bygge på fx politiets efterretninger om eller erfaring med tiltalte, vidner, forurettede og andre implicerede i sagen. Der kan også være tale om, at en bestemt type sager erfaringsmæssigt indebærer en forhøjet sikkerhedsmæssig risiko.

Begæring om, at retten sættes i den særligt sikret retssal, kan fremsættes af enhver med retlig interesse i, at retten sættes i den

særligt sikret retssal, men må navnlig forventes fremsat af anklagemyndigheden, som har kendskab til sagernes sikkerhedsmæssige omstændigheder.

3. Særlige forhold, der er midlertidigt gældende under COVID-19-pandemien

Som følge af de sundhedsfaglige retningslinjer i relation til COVID-19 er der opstået et behov for større lokaler til afvikling af navnlig straffesager med mange tiltalte hos en række retter.

For at sikre en sundhedsmæssig forsvarlig afvikling af disse sager har Domstolsstyrelsen i foråret og hen over sommeren 2020 indgået aftaler om leje af eksterne lokaler i henholdsvis København, Aarhus og Esbjerg. Der er i Odense og Horsens tilvejebragt større retssalskapacitet i eksisterende retsbygninger.

Indretningen af de midlertidige lokaler er sket under hensyn til sundhedsmyndighedernes anbefalinger om afstand mv., men lever ikke i fuldt omfang op til de yderligere krav om fx sikkerhedsmæssige forhold, der stilles til indretning af permanente retssale. Hvad angår bevogtningspersonalets adgangsforhold og adgangsveje i lejemålene er det så vidt muligt prioriteret, at arrestanter kan transporteres til og fra retssalen med mindst mulig kontakt til øvrige parter. I de midlertidige lokaler er der ikke etableret faste venterum for arrestanter, men der er på baggrund af drøftelser med Kriminalforsorgen og politiet indrettet arrestantventerum med afskærmninger, så bevogtningspersonalet kan adskille arrestanter fra hinanden og holde opsyn.

Domstolsstyrelsen har så vidt muligt inddraget Kriminalforsorgen og politiet i overvejelserne om sikkerhedsmæssige forhold i lokalerne og implementeret de tiltag, som Kriminalforsorgen og politiet har anbefalet.

4. Generelle overvejelser omkring sikkerheden i retten.

I 2017 gennemførte Domstolsstyrelsen i samarbejde med PET en gennemgang af den bygningsmæssige sikkerhed ved alle retter. Domstolsstyrelsen vurderede i samarbejde med PET, at sikkerhedsniveauet ved domstolene skal etableres således, at der er mulighed for at øge sikkerhedsniveauet efter behov, når en konkret trusselvurdering tilsiger det.

Resultaterne af risikovurderingen blev beskrevet i rapporter med konkrete sikkerhedsmæssige anbefalinger til alle retter. De anbefalede sikkerhedstiltag kan konkret opdeles i to kategorier: mekanisk sikring og elektronisk sikring. Derudover indeholdt sikkerhedsrapporterne generelle anbefalinger vedrørende procedurer.

Resultaterne indgik i domstolenes flerårsaftale for 2019-2022, hvorved domstolene blev tilført ekstra midler til sikkerhed. Aftalen medførte bl.a., at ordningen med fast adgangskontrol ved Retten i Aalborg, Retten i Aarhus, Retten i Glostrup, Retten på Frederiksberg og Københavns Byret blev gjort permanent og fra 1. januar 2020 udvidet til at omfatte Retten i Kolding, Retten i Odense og Østre Landsret.

Siden risikovurderingen er der derudover løbende implementeret en række sikkerhedstiltag ved retterne. Dette arbejde fortsætter over de kommende år.

Domstolsstyrelsen bemærker, at domstolene generelt har et stort fokus på sikkerhed, herunder fx zoneopdeling af bygningen, når der opføres eller indrettes nye retsbygninger.”

3. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Østjyllands Politi, der indledningsvis har oplyst, at der har været en politimæssig indsats for at sikre orden og sikkerhed under en større domsforhandling ved Retten i Aarhus. Sagen omhandlede personfarlig kriminalitet begået af flere registrerede bandemedlemmer samt personer med bandetilknytning. Retssagen blev afholdt i alternative retslokaler i Aarhus, da byrettens lokaler ikke er store nok til at rumme de mange aktører i sagen under de gældende COVID-19 regler.

Østjyllands Politi har oplyst, at der har været afsat betydelige politiressourcer til indsatsen, lige fra planlægningsfasen til selve indsatsen under retsmøderne.

Rigspolitiet kan supplerende oplyse, at politimæssig bevogtning af retssager sker efter en konkret vurdering ud fra en trusselsvurdering, der bl.a. baseres på sagens karakter, antallet af tiltalte samt konkrete efterretninger, og det politimæssige situationsbillede i øvrigt.

Politiet arbejder efter et sikringskoncept, der skaber grundlaget for, at politiet løser opgaver relateret til bevogtning og tilsyn ensartet, målrettet og effektivt på grundlag af det aktuelle trusselsbillede og den udarbejdede sikkerhedsvurdering. I sager, der vedrører organiseret kriminalitet – og særligt sager, der tager afsæt i bandemiljøet – vil der typisk være grundlag for en mere markant polititilstedeværelse med henblik på at sikre, at retssagen kan foregå i ro og orden.

Det er Rigspolitiets vurdering, at den politimæssige tilstedeværelse i konkrete tilfælde vil kunne reduceres, når retssagen foregår i en retssal, der er tilpasset sager med et højt sikringsniveau (fysisk og teknisk sikring).”